

Datum:	13-01-2013 (wk49) 09.30
	Zoetermeer (HA)
Votum / zegengroet	
Openingslied	Gez. 156
Viering Avondmaal	Onderwijzing en gebed
tafel 1	
Lezen:	1 Korinte 11 : 26 - 34
Zingen:	Gezang 57 : 1 en 2
tafel 2	
Lezen:	Jakobus 1 : 12 - 18
Zingen:	Gezang 57 : 3
Afsluiting Avondmaal	Lofprijzing en gebed
Tekst	Jakobus 1 : 19 - 26
Preek	
Amenlied na de Preek	Gezang 155 : 4 en 5
Gebed over Preek en Voorbeden	afsluiten met Onze Vader (melodie 181d)
Offers	
Wet	Interactief
Slotzang	Gezang 164 Canon. 2 keer rondzingen.
Zegen De Heer zegent u en beschermt u, Hij kijkt u welwillend aan en is u genadig, Hij heeft u lief en geeft u vrede	

Intro: Een gemeente met goede voornemens

We zitten hier als een gemeente met goede voornemens. Dat hoop ik tenminste wel. Zo kort na de jaarwisseling. Dat is toch vanouds een periode om goede voornemens te hebben. Ik hoop dat je nog weet wat die waren, en dat het een beetje lukt. Stoppen met roken, minder eten, meer sparen ...

Meer bijbellezen, regelmatig bidden en danken. Ook die mogen een plaats krijgen in het rijtje goede voornemens. Zeker wanneer je net avondmaal hebt gevierd. Jezus Christus heeft zijn lichaam gegeven tot een volkomen verzoening van al onze zonden. Hij heeft een compleet nieuw leven mogelijk gemaakt, door zijn geest. "Laten wij allen, nu de Heer ons aan zijn tafel gevoed heeft ..." En dan zetten we Psalm 103 plechtig in: "Looft de Here mijn ziel en vergeet niet een van zijn weldaden!"

Onze goede voornemens beperken zich dit jaar niet tot persoonlijke idealen. Ook als gemeente zijn we vervuld met een goed voornemen. De huiskringen zijn gevormd, of bijna. De kringleiders zijn zo goed mogelijk op hun taak voorbereid, de ouderlingen en diakenen staan klaar om in het nieuwe concept te gaan werken. Binnen de KR popelen we om aan de slag te gaan. En ik mag toch hopen dat dit geldt voor jullie allemaal. Prachtige voornemens, om op een herkenbare manier het lichaam van Christus te zijn.

Eén van die voornemens krijgt vanmorgen al gestalte. Het leek ons als KR een goed idee om het werk in de huiskringen en de prediking goed op elkaar te laten aansluiten.

Ik zal daarom in de komende weken een serie preken maken die in de huiskringen kunnen worden gebruikt als aanzet voor verdere bijbelstudie en die bovendien bedoeld zijn om jullie te stimuleren tot het onderlinge pastoraat in de wijken.

De eerste vier preken gaan over Jakobus en hebben als onderliggend thema: Horen en Doen.

Vanmorgen wil ik een begin maken aan de hand van Jakobus 1. Wat leren we daar over horen en doen? En we gaan op excursie naar de Korinte, waar horen en doen zo ver uit elkaar waren gegroeid dat zelfs het Avondmaal een volstrekte aanfluiting was geworden.

Ik neem me voor om goed te luisteren

Ik neem me allereerst voor om goed te luisteren

Als je wilt horen én doen, dan begint dat met goed luisteren

“*Geliefde* broeders en zusters, onthoudt dit goed: ieder mens moet *zich haasten* om te luisteren”

Zo zet Jakobus in. Hij heeft in deze korte brief veel te melden. Veel bemoediging, maar ook het nodige vermaan. En daarbij stelt hij zich op als een liefdevolle broer. Liefde en echte betrokkenheid zijn de voorwaarden voor effectief vermaan. Dat is een eerste en heel belangrijke opsteker voor ons, wanneer we in onze huiskringen ook het onderling pastoraat en het onderling vermaan een plaats willen geven. Werk altijd vanuit oprechte onderlinge liefde en heel concrete onderlinge betrokkenheid. Weet wat er speelt in het leven van de ander.

En wees daarom een goede luisteraar. Snel om te luisteren en traag om te spreken. Even verderop bouwt Jakobus dat uit tot: Wees niet alleen hoorders van het woord, maar ook daders. Eerst goed luisteren, en dan pas doen. Dat is zijn boodschap.

Scherper gezegd: pas wanneer je eerst goed leert luisteren, dan mondt dat luisteren ook uit in het bijbehorende gedrag.

Goed luisteren staat hier tegenover vluchtig luisteren.

Stel je zit in je woonkamer naar de radio te luisteren. Of tijdens het strijken of zo. Ieder kwartier zijn er verkeersberichten. Hoe luister je daarnaar? Onthoud je op welke snelwegen het vastzit? Natuurlijk niet. Je vergeet gelijk weer wat je hebt gehoord.

Maar wanneer je op weg bent naar een belangrijke afspraak, en je zit op de snelweg, dan zet je je radio er harder voor, je stopt met het gesprek of het telefoontje waarmee je bezig was. Dat is gretig luisteren. Gretig, omdat de boodschap belangrijk voor je is, omdat je toekomst er van af hangt, en omdat je wellicht een andere route moet kiezen, op basis van wat je hebt gehoord.

Jakobus raad ons aan om zo te luisteren naar elkaar. Alsof je op weg bent naar een belangrijke afspraak, naar een ontmoeting met het hart van de ander. En daarbij wil je niet vast komen te zitten, daar wil je hoe dan ook komen, desnoods via een andere route.

En de grote vraag die we onszelf mogen stellen is: kunnen we dit en willen we dit.

Dat is een heel nuttige vraag om het eens over te hebben, voordat je halsoverkop begint met je huiskringen. Wat zijn we voor praters en wat zijn we voor luisteraars?

Ontdek je dat je veel aan het woord bent, en daardoor een ander te weinig ruimte geeft? Doe dan je winst met deze vermaning van Jakobus. Leer beter luisteren, gretiger, nog meer benieuwd naar de ander en zijn verhaal.

Maar wanneer je in een wijkring tot de stillen behoort, laat dan evengoed deze boodschap op je inwerken. Je kunt heel stil zijn en toch verbazingwekkend slecht luisteren. Bijvoorbeeld omdat je vol zit met vooroordelen of frustratie of ingehouden boosheid. Of je zegt niets omdat je de anderen niet voldoende vertrouwd.

Neem je voor om goed te luisteren, niet te snel klaar te staan met je oordeel en vergroot zo het onderlinge vertrouwen.

het goede te doen

En zo moeten we ook luisteren naar Gods Woord.

“Aanvaard de zó boodschap die in u is geplant en die u kan redden” zegt vers 21.

Je eigen wijsheid en zeker je eigen drift, of vooroordeel, aan de kant zetten en je volledig openstellen voor Gods boodschap.

Jakobus scherpst het “luisteren” hier trouwens aan tot “aanvaarden”. We voelen het verschil wel aan denk ik. In het aanvaardend luisteren wordt de brug geslagen tussen horen en doen. Horen wordt vruchtbaar in gehoorzaamheid.

We zullen in de komende weken ontdekken dat de brief van Jakobus heel veel teruggrijpt op de bergrede. Jezus vergelijkt mensen die zijn boodschap wel horen en er niet naar doen met iemand die zijn huis bouwt zonder eerst een goed fundament te leggen. Zo’n huis ziet er, als je oppervlakkig kijkt, precies zo uit als een huis met een fundament. Maar wanneer het hard gaat stormen of langdurig regenen blijkt het verschil. Dat wordt het ongefundeerde huis een grote ruïne.

Jakobus zit op dezelfde lijn wanneer hij in vers 12 (en al eerder in hoofdstuk 1) spreekt over beproevingen. “Gelukkig de mens die in de beproeving staande blijft”. Want dat is ook wat Jezus bedoelt met die storm en die regen.

Jakobus schrijft zijn brief in de begintijd van de gemeente. Denk aan de periode dat de gemeente door het Sanhedrin en de een zekere Saulus fanatiek werd vervolgd. De grote

volgelingen die zich op of kort na Pinksteren had laten dopen, wordt verstrooid en onder druk gezet om het geloof in Jezus op te geven. En dan schrijft Jakobus vanuit Jeruzalem deze brief. Hij moedigt ze aan om bij de boodschap te blijven en het onderwijs van Jezus en de apostelen blijvend in praktijk te brengen. Horen en doen.

Waarom zijn daden zo belangrijk?

Die vraag mogen we beslist wel stellen in de christelijke kerk. Ook in Zoetermeer, in 2013.

Waarom zo hameren op gedrag? Dat heeft ook enorme risico's namelijk. Voor je het door hebt ben je alleen maar meer met uiterlijk gedrag bezig en ga je elkaar daar op afrekenen. Dan wordt je een kille en wettische gemeenschap. Dan ben je terug bij af. Bij het AF van de Farizeeën. Dan ben je trouwens wel doorgeslagen naar daden, *zonder* horen. Je schrijft elkaar vroom gedrag voor, zonder dat je een levende relatie hebt met God.

Jezus, en in zijn voetspoor Jakobus leggen daarom steeds de koppeling tussen horen en doen. Waarom?

Omdat de weg van horen naar doen loopt via ons hart.

horen -> HART -> doen

Dat is een heel goed beeld om vast te houden. De weg van horen naar doen, van oren naar handen, loopt via je hart.

Je oren horen een boodschap. Je luistert gretig, je aanvaardt de boodschap, je laat hem doordringen tot je hart, en met hartelijke liefde ga je doen wat je verlosser je opdraagt. Dat is de essentie van het leven uit geloof. Horen, geloven, en uit liefde het goede werken.

en goed op te letten

Goed luisteren, het goede doen en dan goed opletten.

Goed letten op je leven als Christen

Jakobus spreekt tweemaal over een spiegel. Je kunt vluchtig in een spiegel kijken en al snel weer vergeten hoe je er uit ziet.

Maar de wet beschouwt hij als een volmaakte spiegel, waar je in blijft kijken.

En dat geldt ook voor de bergrede en voor de hele brief van Jakobus. Er worden steeds heel herkenbare situaties neergezet, waar je je eigen leven en je eigen hart naast kunt zetten en je afvragen of je goed bezig bent.

Wanneer je je spiegelt in de volmaakte wet, die vrijheid brengt, dan valt je geluk ten deel. Dat is heel bemoedigend. En nog mooier is de volgorde. Je krijgt het geluk *om* wat je doet, en *in* wat je doet. Bedoeld is dat die daden *als zodanig* geluk opleveren. Je doet ze niet om daarmee op een raadselachtige manier het geluk te verwerven. Nee, je doet ze uit liefde, en ze blijken in zichzelf een gelukkig leven op te leveren.

Een leven waarin goed wordt geluisterd, een leven zonder driftbuien, of kwetsende uitspraken, zonder aanzien des persoons, is een blij leven.

Een leven zonder angst, zonder prestatiedruk, zonder minachting, is een vrij leven.

Dankzij een volmaakte, vervulde en volbrachte wet, die vrijheid geeft.

Maar het omgekeerde geldt ook. Een leven waarin wel vrome praatjes klinken, maar waar de zonde verder vrij spel heeft, is een doodlopende weg. En dat geldt ook voor een leven dat stijf staat van het correcte gedrag, maar waarin de hartelijke liefde ontbreekt of de volledige overgave aan Jezus.

En God vraagt van ons om daarop te letten.

Hoe is ons gedrag en hoe is ons hart?

Zeker nu we avondmaal hebben gevierd, en ons hartelijk voornemen om aan Gods genade niet te wanhopen en al evenmin in de zonde te blijven liggen. Dan mogen we heel eerlijk in de spiegel kijken en ons hart en ons gedrag overzien.

Ben ik oprecht, heb ik Jezus echt lief, vertrouw ik volkomen op zijn offer?

We worden opgeroepen tot een heel persoonlijke toetsing, maar het mag ons opvallen dat in vers 27 allereerst de weduwen en de wezen worden genoemd. God bevrijdde destijds geen individuele Israëlieten uit de slavernij, maar het hele volk.

En ze stelden zich baksgewijs op, als Mozes Gods Woorden overbracht.

Later komt men samen in de synagogen. Samen onder de verkondiging. Samen horen samen doen.

Ook de apostelen die door Jezus wordt uitgezonden sluiten aan bij deze structuur. Er worden gemeenten gesticht en oudsten aangesteld.

Zo geeft God ons aan elkaar.

En zo legt God een heel belangrijke opdracht neer in de Christelijke kerk: omzien naar elkaar. We hebben met

elkaar een stuk gelezen uit de brief aan de gemeente in Korinte en we hebben kunnen zien dat het daar niet goed zat met die gemeenschap.

Paulus heeft er geen goed woord voor over en verbindt dat nadrukkelijk aan de avondmaalsviering. Zijn vermanende woorden zijn al eeuwen de inzet van het traditionele avondmaalsformulier, en lopen uit op een aansporing tot een heel persoonlijke zelfbeproeving. Ik wil jullie er vanmorgen op attenderen dat die beproeving in Korinte ook gericht is om het functioneren van de gemeente.

“Wie eet en drinkt en niet beseft dat het om het lichaam van de Heer gaat, roept een veroordeling af over zichzelf” Beseffen we dat de gemeente het lichaam van de Heer is? Gedragen we ons daarnaar?

Wanneer Paulus van die veroordeling een paar voorbeelden geeft dan wijst hij opnieuw een collectieve schuld aan: “daarom zijn er *onder u* veel zwakke en zieke mensen en zijn er al velen onder u gestorven.”

Het zijn niet per se de zondaars die zwak ziek of misselijk worden, maar het signaal wordt aan de gehele gemeente gegeven. Jullie zijn een gemeente waarin je elkaar laat creperen. Dat is onbestaanbaar in de christelijke kerk.

En Paulus besluit met: “Daarom, wees gastvrij voor elkaar wanneer u samenkomt voor de maaltijd.”

Nu we met elkaar avondmaal hebben gevierd, is het goed om de zwaarte van deze boodschap op ons te laten inwerken. Als gemeente hebben we daarin een grote verantwoordelijkheid en de wijkkringen brengen die verantwoordelijkheid terug tot overzichtelijke proporties.

Zie om naar elkaar en zie ook toe op elkaar.

En houd elkaar daarbij liefdevol in hart.

Amen

Verwerkingsvragen

1. In de preek gaat het over verschillende soorten praters en luisteraars. Probeer dat eens in kaart te brengen binnen je huiskring. Het helpt dan om dat eerst eens voor jezelf te bedenken en op te schrijven. Wat voor prater/luisteraar ben ik? En het daarna met

elkaar te delen. Dit kan trouwens best een spannende oefening worden. Maar het is vaak wel heel nuttig om je verwachtingen binnen de huiskring goed op elkaar af te stemmen.

2. In de preek wordt gesteld dat het horen via het hart leidt tot doen. Dan pas is er sprake van dat je “uit liefde het goede werkt”.

Ga eens na hoe dat werkt bij jezelf. Probeer tenminste twee voorbeelden te bedenken van dingen (in je geloofsleven) die je inderdaad vanuit je hart doet. En bedenk daarnaast twee dingen die je wel doet, omdat het zo hoort, maar waarbij het niet uit je hart komt.

Kun je voorbeelden bedenken van dingen die eerst niet van harte gingen en later wel? Of omgekeerd?

3. Toets uzelf, leert de apostel Paulus ons. Inventariseer eens met de wijkkring wie er in jullie wijk allemaal wonen (aan de hand van de namenlijst in kerklid.nl). Zijn er mensen bij die je (nog) niet kent? Zijn er mensen bij die je al langer dan een maand niet in de kerk hebt gezien? GA eens na waar dat aan ligt, en wat je er aan zou kunnen doen.
4. Besteed in je gebed systematisch aandacht aan de zieken en ouderen in jullie wijk. Vertel dat je van plan bent voor ze te bidden en vraag hun naar hun concrete omstandigheden en hun eigen gebedspunten.